

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 14 lutego 2008 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

(tekst jednolity)

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zwanej dalej "pomocą", w tym:

- 1) tryb składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
- 3) szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa, na podstawie której jest przyznawana pomoc, zwana dalej "umową";
- 4) kategorie siły wyższej i wyjątkowe okoliczności, inne niż wymienione w przepisach rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1974/2006", w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy.
- 5) przypadki, w których następcy prawnemu beneficjenta może być przyznana pomoc, oraz warunki i tryb przyznawania tej pomocy.

§ 2. Pomoc jest przyznawana:

- 1) gminie;
- 2) instytucji kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego;
- 3) osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania - na operacje, w ramach których są ponoszone koszty określone w § 4 ust. 1 pkt 5, 12, 14-16;
- 4) organizacji pozarządowej o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.²⁾), której cele statutowe są zbieżne z celami działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

§ 3. 1. Pomoc jest przyznawana na operację spełniającą wymagania określone w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, zwanym dalej "Programem",

zapewniającą osiągnięcie i zachowanie celów działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem:

- 1) niefinansowaną z udziałem innych środków publicznych, z wyłączeniem przypadku współfinansowania:
  - a) z krajowych środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w ramach Programu Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
  - b) z Funduszu Kościelnego,
  - c) ze środków własnych jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych,
  - d) z krajowych środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu i ministra właściwego do spraw turystyki;
- 2) realizowaną w miejscowości należącej do:
  - a) gminy wiejskiej lub
  - b) gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5.000 mieszkańców, lub
  - c) gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5.000 mieszkańców;
- 3) realizowaną w zakresie objętym działalnością statutową podmiotu ubiegającego się o pomoc - w przypadku podmiotów wymienionych w § 2 pkt 2 i 4.
  2. Pomoc jest przyznawana, jeżeli:
    - 1) operacja będzie realizowana w jednym albo dwóch etapach;
    - 2) złożenie wniosku o płatność pośrednią, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych przyznawaną po zrealizowaniu pierwszego etapu operacji, nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy - w przypadku gdy etap ten nie jest etapem końcowym;
    - 3) zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność ostateczną, będącą refundacją kosztów kwalifikowalnych przyznawaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie:
      - a) 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy - w przypadku operacji realizowanej w dwóch etapach,
      - b) 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy - w przypadku operacji realizowanej w jednym etapie- nie później jednak niż do dnia 30 czerwca 2015 r.;
  - 4) płatność ostateczna będzie obejmować nie mniej niż 25% łącznej planowanej kwoty pomocy.

§ 4. 1. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części, związanych z realizacją operacji, kosztów:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów małej architektury lub targowisk;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu przeznaczonych do użytku publicznego ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych, z wyłączeniem sal sportowych przeznaczonych wyłącznie dla szkół lub przedszkoli;
- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;

- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
- 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie - w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1-12;
- 14) zakupu materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich - koniecznego do realizacji operacji;
- 15) zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
- 16) ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, uznaje się za koszty kwalifikowalne, jeżeli:

- 1) zostały poniesione:
  - a) w formie rozliczenia bezgotówkowego,
  - b) od dnia, w którym została zawarta umowa;
- 2) dostawy, roboty budowlane i usługi, związane z realizacją operacji, zostały nabyte w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, w przypadku gdy beneficjent jest obowiązany stosować te przepisy.

3. W przypadku przyznania pomocy, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty kwalifikowalne poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, a w przypadku kosztów stanowiących koszty ogólne, nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2007 r.

4. Refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, w wysokości nieprzekraczającej 75% tych kosztów, z tym że dla jednej miejscowości - nie więcej niż 500.000 zł w okresie realizacji Programu.

4a. W przypadku gdy zdarzenie powodujące poniesienie kosztów kwalifikowalnych:

- 1) nie zostało uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo
  - 2) do jego identyfikacji nie wykorzystano odpowiedniego kodu rachunkowego
- o których mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1698/2005", koszty te podlegają refundacji w wysokości określonej w ust. 4 pomniejszonej o 10%.

4b. Prowadzenie oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 75 ust. 1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1698/2005, odbywa się w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych albo przez prowadzenie zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu opracowanym i udostępnionym przez samorząd województwa, gdy na podstawie odrębnych przepisów beneficjent nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

5. Wysokość pomocy nie może być wyższa niż 500.000 zł, także w przypadku operacji realizowanej w więcej niż jednej miejscowości, z tym że kwotę tę dzieli się proporcjonalnie do kosztów realizacji w każdej z tych miejscowości.

6. Wysokość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji nie może być równa lub niższa niż 25.000 zł, według kalkulacji kosztów określonych we wniosku o przyznanie pomocy.

§ 5. 1. Do kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 16, zalicza się koszty w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych, obejmujące koszty:

- 1) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w tym:
  - a) kosztorysów,
  - b) projektów architektonicznych lub budowlanych,
  - c) ocen lub raportów oddziaływania na środowisko,
  - d) dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej,
  - e) wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości,
  - f) usług geodezyjno-kartograficznych,
  - g) usług rzeczoznawcy majątkowego;
- 2) opłat za patenty lub licencje;
- 3) sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego i związane z kierowaniem robotami budowlanymi;
- 4) przygotowania innych dokumentów niezbędnych do realizacji operacji.

2. Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także podatek od towarów i usług (VAT), na zasadach określonych w art. 71 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 1698/2005.

§ 6. 1. Ustalenia kryterium regionalnego opartego na mierzalnym wskaźniku i uwzględniającym specyfikę województwa oraz terminu i miejsca składania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje właściwy organ samorządu województwa i podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego i co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu wojewódzkim.

2. Ustalenia początku terminu składania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje właściwy organ samorządu województwa, z tym że termin ten nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy nie może być krótszy niż 14 dni i dłuższy niż 60 dni.

§ 7. 1. Wniosek o przyznanie pomocy składa się bezpośrednio w miejscu określonym w § 6 ust. 1.

2. (uchylony).

§ 8. 1. Postępowanie w sprawie przyznania pomocy prowadzi właściwy organ samorządu województwa.

2. Załatwianie spraw związanych z przyznawaniem pomocy, w tym dokonywanie czynności w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy, z wyłączeniem spraw, o których mowa w § 6 ust. 1 i 2 oraz w § 14 ust. 1 i 2, może być dokonywane przez upoważnionych przez właściwy organ samorządu województwa pracowników urzędu marszałkowskiego albo wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną.

3. W przypadku udzielenia upoważnienia, o którym mowa w ust. 2, wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej, zwanej dalej "samorządową jednostką", właściwy organ samorządu województwa podaje informację o takim upoważnieniu na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, a ogłoszenie, o którym mowa w § 6 ust. 1, jest umieszczane na stronie internetowej tej jednostki.

§ 9. Złożenie wniosku o przyznanie pomocy potwierdza się na piśmie. Potwierdzenie, które zawiera datę i godzinę złożenia wniosku, jest opatrzone pieczęcią urzędu

marszałkowskiego albo samorządowej jednostki i podpisane przez osobę przyjmującą ten wniosek.

§ 10. 1. Wniosek o przyznanie pomocy zawiera w szczególności:

- 1) numer identyfikacyjny, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, nadany wnioskodawcy;
- 2) nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 3) opis operacji;
- 4) plan finansowy operacji;
- 5) informacje o załącznikach;
- 6) oświadczenia lub zobowiązania wnioskodawcy związane z pomocą;
- 7) zestawienie rzeczowo-finansowe operacji.

2. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się wymienione w formularzu tego wniosku załączniki, w tym:

- 1) plan odnowy miejscowości, zawierający w szczególności:
  - a) charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
  - b) inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości,
  - c) ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja,
  - d) opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji;
  - e) opis i charakterystykę obszarów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 5;
- 2) uchwały:
  - a) zebrania wiejskiego lub rady dzielnicy, lub rady osiedla w sprawie przyjęcia planu odnowy miejscowości podjętą dla każdej miejscowości, w której będzie realizowana operacja, a w przypadku gdy na terenie, na którym będzie realizowana operacja, nie ma możliwości zwołania zebrania wiejskiego lub nie została powołana rada dzielnicy lub rada osiedla - rady gminy,
  - b) rady gminy w sprawie zatwierdzenia planu odnowy miejscowości,
  - c) zmieniające uchwały, o których mowa w lit. a i b, jeżeli zostały podjęte.

3. W przypadku sołectw obejmujących kilka miejscowości, plan odnowy miejscowości i uchwała, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, może obejmować wszystkie miejscowości położone na obszarze sołectwa.

4. Formularz wniosku o przyznanie pomocy udostępnia się na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w § 6 ust. 1.

§ 11. 1. Jeżeli złożony wniosek o przyznanie pomocy jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera braki, wzywa się wnioskodawcę, na piśmie, do usunięcia nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli wnioskodawca, pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1:

- 1) nie usunął w terminie żadnych nieprawidłowości lub braków, pomocy nie przyznaje się, o czym wnioskodawcę informuje się na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy;
- 2) usunął w terminie nie wszystkie nieprawidłowości lub braki, wzywa się go ponownie, na piśmie, do usunięcia pozostałych nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Jeżeli wnioskodawca, pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie usunął w terminie pozostałych nieprawidłowości lub braków, pomocy nie przyznaje się, o czym wnioskodawcę informuje się na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy.

4. Złożony wniosek o przyznanie pomocy może być zmieniony przez wnioskodawcę:

- 1) w wyniku wezwań, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2 pkt 2, albo

- 2) za zgodą właściwego organu samorządu województwa na prośbę wnioskodawcy złożoną w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwań, o których mowa w ust. 1 lub ust. 2 pkt 2.

§ 12. 1. Wniosek o przyznanie pomocy jest rozpatrywany w terminie 4 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin określony w § 6 ust. 3.

2. Wezwanie wnioskodawcy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy do czasu wykonania przez wnioskodawcę tych czynności.

§ 13. 1. W trakcie rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy dokonuje się ich oceny, przyznając planowanej operacji punkty.

2. O przyznaniu pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, przyznanych na podstawie następujących kryteriów:

- 1) jeżeli podstawowy dochód podatkowy gminy, w której jest planowana realizacja operacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca, obliczany zgodnie z przepisami o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kształtuje się na poziomie:
  - a) nie więcej niż 75% średniej krajowej - 2 punkty,
  - b) powyżej 75% średniej krajowej i nie więcej niż 100% średniej krajowej - 1 punkt,
  - c) powyżej średniej krajowej - 0 punktów;
- 2) jeżeli bezrobocie w powiecie, na obszarze którego jest położona gmina, w której jest planowana realizacja operacji, w okresie ostatnich 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy było:
  - a) wyższe od średniej w województwie - 2 punkty,
  - b) równe ze średnią w województwie - 1 punkt,
  - c) niższe od średniej w województwie - 0 punktów;
- 3) jeżeli kryterium regionalne:
  - a) jest spełnione - 2 punkty,
  - b) jest spełnione w części - 1 punkt,
  - c) nie jest spełnione - 0 punktów;
- 4) jeżeli wnioskowana kwota dofinansowania operacji na każdym etapie jej realizacji wynosi nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych operacji - 1 punkt.

3. W pierwszej kolejności pomoc przyznaje się na operacje, które uzyskały największą liczbę punktów.

4. W przypadku operacji o tej samej liczbie punktów o kolejności przyznania pomocy decyduje niższa wartość podstawowego dochodu podatkowego gminy przypadająca na 1 jej mieszkańca.

5. W przypadku operacji o tej samej liczbie punktów i identycznej wartości podstawowego dochodu podatkowego gminy przypadającego na 1 mieszkańca o kolejności przyznania pomocy decyduje data i godzina wpływu wniosku o przyznanie pomocy.

6. Po dokonaniu oceny wniosków sporządza się listę operacji w kolejności uzyskanych przez nie punktów zawierającą określenie wnioskodawcy oraz tytuł operacji.

7. Pomoc może być przyznana na:

- 1) (uchylony);
- 2) operacje, które uzyskały co najmniej 3 punkty.

§ 14. 1. Zatwierdzenia listy operacji, o której mowa w § 13 ust. 6, dokonuje właściwy organ samorządu województwa.

2. Umowy są zawierane w kolejności wynikającej z listy operacji, o której mowa w § 13 ust. 6, w ramach dostępnych środków w danym województwie.

3. Niezwłocznie po zatwierdzeniu, o którym mowa w ust. 1, wyznacza się wnioskodawcy, na piśmie, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

4. W przypadku gdy wnioskodawca nie stawił się w wyznaczonym terminie w celu zawarcia umowy, pomocy nie przyznaje się, chyba że wnioskodawca stawił się w celu

podpisania umowy i podpisał ją w innym terminie:

- 1) uzgodnionym przed upływem wyznaczonego w wezwaniu terminu albo
- 2) wyznaczonym wnioskodawcy i nie dłuższym niż 21 dni od dnia, na który został wyznaczony poprzedni termin zawarcia umowy.

5. W przypadku nieprzyznania pomocy na podstawie ust. 4, informuje się o tym wnioskodawcę, na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy.

§ 15. 1. Umowę zawiera się na formularzu opracowanym przez samorząd województwa, zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i udostępnionym na stronach internetowych urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki.

2. Poza postanowieniami określonymi w art. 23 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, umowa może zawierać inne postanowienia dotyczące realizacji operacji, w szczególności zobowiązania beneficjenta dotyczące:

- 1) osiągnięcia celu operacji i jego zachowania przez 7 lat od dnia przyznania pomocy;
- 2) ograniczeń lub warunków w zakresie:
  - a) przenoszenia własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji operacji lub sposobu ich wykorzystywania,
  - b) sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą;
- 3) umożliwienia przeprowadzenia kontroli związanych z przyznaną pomocą;
- 4) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą;
- 5) informowania o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy.

3. Zmiana umowy w zakresie zobowiązań beneficjenta określonych w ust. 2 pkt 1 jest nieważna.

§ 16. 1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezpełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez właściwy organ samorządu województwa albo samorządową jednostkę.

2. Weksel wraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 1, są podpisywane przez beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki. Weksel wraz z deklaracją wekslową są składane w siedzibie urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki w dniu zawarcia umowy.

§ 17. 1. Warunki wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy określa się w umowie, z tym że środki te mogą być wypłacone, jeżeli beneficjent:

- 1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł związane z tym koszty;
- 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
- 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

2. Jeżeli beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami, jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.

§ 18. Tryb wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy określa się w umowie, z tym że wypłata ta następuje po złożeniu wniosku o płatność.

§ 19. 1. Informację o miejscu składania wniosków o płatność właściwy organ samorządu województwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego albo samorządowej jednostki.

2. Do wniosku o płatność dołącza się wymienione w formularzu tego wniosku załączniki.

3. Wniosek o płatność składa się bezpośrednio w miejscu wskazanym przez właściwy

organ samorządu województwa.

4. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio do wniosku o płatność.

§ 20. 1. Jeżeli złożony wniosek o płatność jest wypełniony nieprawidłowo lub zawiera braki, wzywa się beneficjenta, na piśmie, do usunięcia nieprawidłowości lub braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

2. Jeżeli beneficjent pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nie usunął nieprawidłowości lub braków w wyznaczonym terminie, wzywa się ponownie beneficjenta, na piśmie, do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3. Jeżeli beneficjent, pomimo ponownego wezwania, nie usunął nieprawidłowości lub braków, rozpatruje się wniosek o płatność w zakresie, w jakim został wypełniony, oraz na podstawie dołączonych do niego dokumentów.

4. W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność można wzywać beneficjenta, na piśmie, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 21. 1. Wypłaty środków finansowych dokonuje się niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o płatność, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. Do trybu rozpatrywania wniosków o płatność stosuje się przepis § 12 ust. 2.

3. Właściwy organ samorządu województwa, na uzasadnioną prośbę beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania przez beneficjenta określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty środków finansowych, jednak nie dłużej niż o 3 miesiące.

§ 22. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ samorządu województwa może wyrazić zgodę na:

- 1) przeniesienie przez beneficjenta własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją, jeżeli przeniesienie to nastąpi na rzecz jego jednostki organizacyjnej lub jednostki, która spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz przejmie ona zobowiązania dotychczasowego beneficjenta;
- 2) zmianę przeznaczenia nabytych przez beneficjenta dóbr, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli w całości lub w części, jeżeli nowy sposób ich wykorzystania nie naruszy celów i zakresu działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem.

§ 23. 1. Obliczania i oznaczania terminów związanych z wykonywaniem czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy i wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy dokonuje się zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego dotyczącymi terminów.

2. Termin wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy i wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, z wyłączeniem czynności określonych w § 7 ust. 1 i § 19 ust. 3.

§ 24. 1. Kategoriami siły wyższej i wyjątkowymi okolicznościami, innymi niż wymienione w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy, są:

- 1) wywłaszczenie części nieruchomości związanej z operacją, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy;
- 2) katastrofa naturalna powodująca trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem operacji;
- 3) wypadki lub awarie skutkujące zniszczeniem budynków, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem operacji;

4) kradzieże mienia będącego przedmiotem operacji, z wyłączeniem kradzieży, które nastąpiły na skutek niezachowania należytej staranności przez beneficjenta.

2. Tryb postępowania podmiotów w razie wystąpienia okoliczności siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy, określa się w umowie.

§ 25. Poza okolicznościami siły wyższej i wyjątkowymi okolicznościami, o których mowa w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006 oraz w § 24 ust. 1, beneficjent nie jest obowiązany do zwrotu pomocy w części dotyczącej operacji, która została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w umowie, jeżeli cel operacji został osiągnięty i zachowany.

§ 26. W przypadku działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem, ze względu na istotę tego działania:

- 1) następca prawny wnioskodawcy nie może wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy;
- 2) (uchylony).

§ 26a. 1. W przypadku przekształcenia albo rozwiązania beneficjenta następcy prawnemu beneficjenta, zwanemu dalej "następcą", może być przyznana pomoc, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 2) na następcę przeszły prawa beneficjenta nabyte w ramach realizacji operacji oraz inne prawa beneficjenta niezbędne do zrealizowania operacji.

2. Wniosek następcy o przyznanie pomocy, zwany dalej "wnioskiem następcy", składa się we właściwym urzędzie marszałkowskim albo w samorządowej jednostce, w terminie 3 miesięcy od dnia zaistnienia zdarzenia określonego w ust. 1.

3. Do wniosku następcy dołącza się dokument potwierdzający fakt zaistnienia następstwa prawnego będącego wynikiem zdarzenia określonego w ust. 1.

4. W przypadku złożenia wniosku następcy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, pomocy nie przyznaje się, o czym informuje się wnioskodawcę na piśmie, podając przyczyny nieprzyznania pomocy.

5. Wniosek następcy rozpatruje się w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia.

6. Do wniosku następcy i trybu jego rozpatrywania przepisy § 10 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 i ust. 4 oraz § 11 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej - rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241, Nr 209, poz. 1244 i Nr 232, poz. 1378.